

Handläggare
Anders Müller
Telefon: 08-508 33 883
Gunilla Larsson
08-508 33 673**Till**
Utbildningsnämnden
2013-09-26

Uppföljning av Skolinspektionens tillsyn i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan i Stockholms kommun

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Skolinspektionen som huvudmannens kompletterande svar.
2. Beslutet justeras omedelbart

Anders Carstorp
UtbildningsdirektörJan Holmquist
Gymnasiedirektör

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har i maj till Skolinspektionen redovisat vidtagna åtgärder som svar på Skolinspektionens kommunbeslut från februari 2013. I ett uppföljningsprotokoll daterat 2013-06-19 begär Skolinspektionen att Stockholms kommun ska komplettera sitt svar om bedömningsområdena ”Undervisning och lärande” och ”Erbjudande av utbildning”.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Skolinspektionen som huvudmannens kompletterande svar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samråd med ledningsstaben och avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa.

Bakgrund/Ärendet

Under 2012 har Skolinspektionen som en del i den regelbundna tillsynen inspekterat samtliga gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholm. Stockholms kommunala gymnasieskolor fick då ett antal anmärkningar och ett föreläggande om att före den 8 maj 2013 redovisa vidtagna åtgärder för Skolinspektionen. Huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som beslutades av utbildningsnämnden den 18 april 2013 överlämnades till Skolinspektionen.

I ett uppföljningsprotokoll daterat 2013-06-19 begär Skolinspektionen att Stockholms kommun ska komplettera sitt svar om bedömningsområdena "Undervisning och lärande" och "Erbjudande av utbildning" och att redovisningen ska vara Skolinspektionen tillhanda senast den 30 augusti 2013. Detta datum ändrades senare av Skolinspektionen till den 30 september.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen redovisar vidtagna och planerade åtgärder under respektive rubrik.

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Skillnader i kunskapsresultat

En redogörelse för de konkreta åtgärder som Stockholms kommun avser att vidta så att alla elever ges likvärdiga möjligheter att nå mål och kunskapskrav. Redogörelsen ska också innehålla konkreta åtgärder för att säkerställa att utbildningen är likvärdig oavsett var den anordnas i kommunen.

Vidtagna åtgärder:

Att ge alla elever likvärdiga möjligheter att nå mål och kunskapskrav är ett grunduppdrag och en naturlig del i skolornas dagliga arbete med eleverna.

Gymnasieskolornas ledningsorganisation syftar till en nära ledning av den pedagogiska verksamheten. Skolorna är indelade i fem områden vardera ledda av gymnasiechef. Varje skola är, med

undantag för små skolor, indelade i flera enheter ledda av var sin rektor. Rektor ska fokusera på den pedagogiska verksamheten och tillsammans med sina lärare utveckla undervisning, arbetsformer och arbetssätt för högre måluppfyllelse hos eleverna på sin enhet. Rektorerna på en skola ska också samarbeta ur ett helhetsperspektiv. Beslut inom skolornas administration har av utbildningsnämnden delegerats till administrativ chef på gymnasieområde.

Fördelningen av ekonomiska resurser i form av peng per elev innehåller en socioekonomisk del som till stor del bygger på elevernas meritvärde från grundskolan. Detta ger skolor där eleverna har ett högt socioekonomiskt elevbakgrundsindex högre tillägg för att bättre kunna möta elevernas förutsättningar och behov.

Planerade åtgärder

Kvalitetsprogrammet för arbete med elevhälsa i Stockholms skolor har reviderats. Programmet ska bidra till att säkra alla elevers rätt till en likvärdig utbildning i en god miljö som främjar lärande, utveckling och god hälsa. Det har reviderats under våren och sommaren 2013 med anledning av ändrade regelverk. Kvalitetsprogrammet omfattar ledningssystem för elevhälsans medicinska och behandlande insatser, det vill säga den del som faller under Hälso- och sjukvårdslagen, samt kvalitetsprogram för specialpedagoger respektive skolkuratorer. Kvalitetsprogrammet behandlas på utbildningsnämndens sammanträde i september 2013.

Fortsatta stödinsatser kring rektors roll som ledare av den pedagogiska verksamheten kommer att genomföras i samarbete med Umeå universitet.

Ett arbete med att se över den administrativa organisationen på skolorna görs under hösten 2013 i samarbete med central förvaltnings stöдавdelningar. Detta ska säkerställa att rektorer och lärare får ett gott administrativt stöd och förutsättningar att tillsammans utveckla den pedagogiska verksamheten för att ge eleverna likvärdiga möjligheter att nå målen.

Rektorerna kommer att få uppdraget att särskilt redovisa och analysera hur de använder det socioekonomiska tillägget och arbetet med att utveckla undervisningen och särskilt stöd till elever som är i behov av det. Vid behov ska rektor ta fram en handlingsplan.

Stadens 1:1-satsning innebär att alla elever på gymnasiet under läsåret 2013-2014 får tillgång till en egen bärbar dator eller motsvarande digital utrustning. Olika programvaror särskilt riktade till elever med stödbehov finns upphandlade och är tillgängliga för alla elever. Alla skolor ska under hösten 2013 ta fram handlingsplaner för skolans utveckling av det IT-pedagogiska arbetet.

Introduktionsprogrammen (brister i organisation och utformning)

En tidsplan för arbetet med introduktionsprogram. Redogörelsen ska också innehålla konkreta åtgärder för hur de påtalade bristerna i introduktionsprogrammen kommer att avhjälpas under höstterminen 2013.

Komplettera med en av huvudmannen upprättad plan för respektive introduktionsprogram.

Vidtagna åtgärder

Enligt gällande delegationsordning är det rektor som beslutar om plan för utbildningen för introduktionsprogram.

Planerade åtgärder

Rektor ska i november 2013 redovisa studieplanerna för sina introduktionsprogram till förvaltningen. De kommer samlat att anmälas till utbildningsnämndens sammanträde i december.

Ett råd för introduktionsprogrammen kommer att startas under höstterminen 2013. En arbetsgrupp med representanter från förvaltningen och skolorna kommer att tillsättas. Uppdraget för gruppen är att ta fram ett enhetligt sätt att bedöma och dokumentera elevernas prestationer och måluppfyllelse.

Resultat för helheten saknas för faktisk övergång från introduktionsprogram till nationellt program. Statistiskt underlag kommer att tas fram genom rapporter från skolorna alternativt beställning från Sweco om det är möjligt.

Studiehandledning på modersmålet

En tidsplan för arbetet med studiehandledning på modersmålet. En redogörelse för de konkreta åtgärder och hur de påpekade bristerna med studiehandledning kommer att avhjälpas inför höstterminen 2013.

Vidtagna åtgärder:

Rektor ansvarar för att eleverna får studiehandledning på modersmålet och medel för detta ligger i skolpengen. Några skolor med stora elevgrupper inom ett språk har tvåspråkiga lärare anställda. Studiehandledning på modersmålet kan också erhållas genom avtal med avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa.

Alla gymnasieelever har tillgång till programvaran Claro read, som innehåller talsyntes på flera språk.

Även Webbmatte som innehåller filmade lektioner och skriftliga genomgångar av kursmoment på svenska och flera olika språk finns tillgängliga för alla elever.

Planerade åtgärder

Rektorerna kommer att få i uppdrag att till respektive gymnasiechef redovisa en kartläggning av sin enhets arbete med studiehandledning på modersmålet, både vad gäller organisation och omfattning samt ta fram en handlingsplan.

Gymnasiecheferna kommer att få i uppdrag att kartlägga behoven av studiehandledning på gymnasieskolorna inom området och se över möjligheterna att samordna studiehandledning i olika språk och ämnen mellan inom och mellan skolor och gymnasieområden så att elevernas behov av studiehandledning kan tillgodoses.

Nya interaktiva former för studiehandledning på modersmålet, där lärare ger studiehandledning såväl för enskilda elever som för elever från flera skolor samtidigt, kommer att tas fram och prövas.

Förvaltningen har påbörjat en förbättring av uppföljningar på övergripande- och skolnivå av studieavhopp, program- och skolbyten. Ett underlag för kontinuerlig rapportering från skolorna är framtagen och kommer att prövas under läsåret 2013/2014. Utifrån en förbättrad kartläggning, analys och dialoger ska insatser planeras för att långsiktigt öka andelen elever som genomför sin utbildning.

Särskilt stöd

En tidsplan för arbetet med särskilt stöd. En redogörelse för de konkreta åtgärder som Stockholms kommun avser att vidta så att alla elever ges möjligheter till särskilt stöd.

Vidtagna åtgärder:

Gymnasieskolans ledningsorganisation, med rektorer närmast det pedagogiska arbetet, syftar till att elever med behov av särskilt stöd på ett effektivare sätt kommer att identifieras och erbjudas det stöd de har rätt till.

Sammanställning av regelverk samt rekommendationer för arbetet med elever i behov av stöd och särskilt stöd, Dnr 13-400/5210, beslutades av utbildningsnämnden den 22 augusti 2013 är ett stöd till skolornas arbete med dessa frågor. Dokumentet ska användas som ett "uppslagsverk" och det finns i digital form på webbplatsen PedagogStockholm.

Skolan rekommenderas att arbeta med generella, pedagogiska och praktiska anpassningar i det dagliga arbetet. Syftet med dessa är att tydliggöra skolans arbetssätt och metoder och undanröja eventuella hinder i lärmiljön för elever i behov av stöd.

Åtgärdsprogram utarbetas för elever som har svårigheter att nå målen för utbildningen även efter det att generella pedagogiska anpassningar gjorts.

Respektive rektor väljer om de mallar för åtgärdsprogram som finns på PedagogStockholm (förvaltningens mall och Skolverkets nyligen framtagna mall) ska användas eller om skolan har egna som täcker kraven på utarbetandet av åtgärdsprogram.

En god lärmiljö där skolan gör generella pedagogiska och praktiska anpassningar kan tillgodose elevers behov av stöd och på så sätt minska behovet av särskilt stöd och därmed antalet åtgärdsprogram. Förvaltningen rekommenderar skolorna att arbeta med generella pedagogiska och praktiska anpassningar. Dessa ska dokumenteras i till exempel skolans arbetsplan. Detta är viktigt bland annat för en elevs rättsäkerhet. Det måste vara tydligt och dokumenterat vilket stöd en elev får/fått även om stödinsatsen är en generell pedagogisk/praktisk anpassning.

Skolans organisation och rutiner för arbetet med elever i behov av särskilt stöd ska vara tydliga och kända för all personal.

Som ett komplement till den tidigare nämnda 1:1-satsningen finns centralt avsatta medel för kompensatoriska hjälpmedel till elever med funktionsnedsättningar och stora behov. Utifrån en bedömning utprovas och förses eleven med anpassade hjälpmedel och utbildas i hur de används. Lärare och specialpedagoger som

arbetar med eleven får information och utbildning.

Förvaltningen deltar i ett regionalt EU-projekt i Stockholms län för kompetensutveckling inom området funktionshinder och finansieras inom Europeiska socialfonden. Projektet pågår till och med juli 2014. Projektet innehåller webbutbildningar, föreläsningar, fördjupningskurser och erfarenhetsutbyten.

Planerade åtgärder

Utvecklingsuppdraget Elevhälsoteam i förbyggande arbete har startats hösten 2013. Tre gymnasieskolor och fyra grundskolor deltar. Syftet med projektet är att elevhälsoteamen ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande, att de ska bidra i arbetet med att skapa goda lärmiljöer på generell och individuell nivå och vara delaktiga i att omsätta pedagogiska strategier i praktiken för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Målet är att elever i behov av särskilt stöd får lägst godkänt betyg i samtliga kurser/ämnen. Arbetet pågår under två år med möjlighet till förlängning ett år. Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, har uttryckt intresse att följa arbetet. Det kan bli aktuellt att involvera fler skolor i arbetet. Vunna erfarenheterna och goda exempel i utvecklingsarbetet ska spridas och stå som modell för övriga skolor.

Det pågående samarbetet med Specialpedagogiska skolmyndigheten kommer att fortsätta, bland annat för att säkerställa att skolorna får tillgång till nödvändig kompetens för att kunna tillgodose behoven hos elever med funktionsnedsättningar.

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning

En redogörelse för vilka rutiner Stockholms kommun har för att inventera gymnasieelevernas behov av modersmålsundervisning. Redogörelsen ska också innehålla hur organiseringen av modersmålsundervisningen ser ut så att även elever som kommer sent under läsåret erbjuds den undervisning de har rätt till. En redogörelse för hur stor andel av gymnasieeleverna som är i behov av modersmålsundervisning läsåret 2013/14.

Vidtagna åtgärder:

Alla elever som börjar gymnasieskolan får ange att om de önskar delta i modersmålsundervisning. Varje rektor kontrollerar att eleverna har rätt till den begärda undervisningen och ser till att

eleven placeras i egen anordnad undervisningsgrupp eller köper en plats i en av språkcentrum anordnad undervisningsgrupp.

Det går totalt drygt 27 000 elever i gymnasieskolor i Stockholm, varav cirka 16 000 i kommunala skolor. Läsåret 2013/2014 önskar 1 600 elever undervisning i modersmålet, vilket utgör ungefär 6 % av totalen. Av antalet som elever som önskade modersmål läsåret 2012/2013 gick 86% i kommunala och 14% i fristående skolor. Motsvarande siffror för innevarande läsår är under framtagande.

Planerade åtgärder

Elev som anländer under läsåret skrivs in i befintlig kursgrupp, som vid behov kommer att utökas.

Uppföljning

Förvaltningen kommer att inom kvalitetsarbetet följa upp vidtagna och planerade insatser och uppdrag. Vid resultatdialoger mellan olika nivåer i systemet (gymnasiedirektör och gymnasiechef, gymnasiechef och rektor, rektor och medarbetare i den pedagogiska verksamheten) kommer frågor som handlar om likvärdiga möjligheter för alla elever att nå målen, särskilt stöd och studiehandledning att prioriteras:

- rektors ledning av den pedagogiska verksamheten
- skolornas administrativa organisation och stöd till rektor
- hur det socioekonomiska tillägget används
- utveckling av en god lärandemiljö, undervisning och arbetssätt för elever i behov av stöd och särskilt stöd
- avhopp, skol- och programbyten
- resultatuppföljning inom introduktionsprogrammen
- studiehandledning på modersmålet

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att överlämna tjänsteutlåtandet till Skolinspektionen som huvudmannens kompletterande svar och att beslutet omedelbart justeras.

Bilaga

1. Uppföljningsprotokoll: Uppföljning av tillsyn i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan i Stockholms kommun.

2. Tjänsteutlåtandet som utgjorde stadens svar på Skolinspektionens kommunbeslut.
3. Tidplan